

Regleringsbrevsuppdrag 24

Samverkan inom det samlade försvaret och krisberedskap på regional nivå

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1. Uppdraget.....	4
1.2. Tolkning, avgränsning och genomförande av uppdraget.....	4
1.3. Angränsande uppdrag vid MSB.....	5
2. Myndighetssamverkan vid civilt försvar	6
2.1. Samverkan mellan länsstyrelserna och militärregionstaberna.....	6
2.2. Kommunernas deltagande	7
3. Myndighetssamverkan vid krisberedskap.....	8
4. Utvecklingsområden	9

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) redovisar i denna rapport svar på regleringsbrevsuppdrag 24 kring samverkan med Försvarsmakten i syfte att underlätta samverkan mellan länsstyrelserna, andra berörda aktörer och Försvarsmakten avseende krisberedskap och totalförsvaret.

Liksom i förra årets rapport, framkommer det att samverkan gällande krisberedskapen överlag tycks fungera väl, även om det krävs ökad kännedom om varandras roller och resurser. De främsta utmaningarna ligger istället i länsstyrelsernas arbete med civilt försvar. Det råder osäkerhet om hur detta arbete ska utvecklas. En stor del av länsstyrelserna anger i sin inrapportering till MSB att inga förändringar i arbetet med civilt försvar har skett i förhållande till 2013 utan arbetet är kvar på samma basala nivå.

Länsstyrelserna lyfter behov av tydligare uppdrag från regeringen om att de ska återuppta planeringen för civilt försvar och, kopplat till detta, en tydligare inriktning kring ambitionsnivå och roller och ansvarsfördelning mellan lokal, regional och nationell nivå. I framtiden kommer också kommunernas deltagande att aktualiseras, även om de i nuläget inväntar regeringens och länsstyrelsernas initiativ i frågan.

Vidare lyfter länsstyrelserna att det saknas resurser att arbeta med civilt försvar och att ett större fokus på civilt försvar, utan att resurser tillförs, också riskerar att urholka krisberedskapen.

Liksom i föregående års rapport, upplever aktörerna att det finns stora ömsesidiga kunskapsluckor kring varandras organisationer och fokus i arbetet med det civila försvaret ligger därför även i år på kunskapsuppbyggnad. En annan fråga som lyfts är privat-offentlig samverkan, där länsstyrelserna upplever att det saknas ett strukturellt, lagstiftningsförankrat arbete som skapar incitament för företag samt ställer krav på beredskapsförberedelser.

Avslutningsvis kan det konstateras att det krävs några års arbete innan det är möjligt att mer utförligt se resultaten av arbetet med planering inför höjd beredskap och kunna bedöma hur och med vilket resultat länsstyrelserna samverkar med Försvarsmakten i detta.

1. Inledning

1.1. Uppdraget

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska enligt regleringsbrevet för 2014 (uppdrag 24): *”samverka med Försvarmakten i syfte att underlätta samverkan mellan länsstyrelserna, andra berörda aktörer och Försvarmakten avseende krisberedskap och totalförsvaret. Myndigheten ska redovisa status och erfarenheter av samverkan samt eventuella inträffade händelser. Vidare ska myndigheten sammanställa, analysera och rapportera länsstyrelsernas redovisningar gällande status och erfarenheter utifrån samverkan med Försvarmakten och övriga berörda aktörer.”*

Redovisningen ska lämnas till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) senast den 15 oktober 2014. Uppdraget slutrapporteras härmed.

1.2. Tolkning, avgränsning och genomförande av uppdraget

MSB betraktar uppdraget som tvådelat. Den första delen av uppdraget bedöms syfta till att på ett övergripande plan bidra till dialog avseende behov av vidareutveckling av samverkan mellan Försvarmakten och civila aktörer i krishanteringssystemet. Då dialogen sker inom ramen för regeringsuppdrag kring civilt försvar (Fö2014/1217/SSK) behandlas detta inte vidare i rapporten.

Den andra delen av uppdraget, som särskilt behandlas i denna rapport, bedöms syfta dels till att mot bakgrund av föregående års redovisning skapa en nulägesbild av samverkan på regional nivå, dels till att genom analys av nuläget bidra med underlag till fortsatt utveckling av samverkan inom ramen för krisberedskap och höjd beredskap.¹

Denna rapport är en uppföljning och ger mot bakgrund av föregående års redovisning till regeringen avseende regional samverkan ett fördjupat perspektiv på samverkan mellan länsstyrelserna och Försvarmakten. Rapporten tar, vid sidan av MBS:s uppdrag, sin utgångspunkt i det uppdrag som länsstyrelserna getts i sitt regleringsbrev för 2014 (p. 66).

Uppdraget lyder:

Länsstyrelserna ska som geografiskt områdesansvarig myndighet redovisa erfarenheter av regional samverkan med Försvarmakten. Redovisningen ska lämnas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap senast den 1 september 2014.

Länsstyrelsernas inrapportering till MSB enligt regeringsuppdrag p. 66 har fått utgöra en ram för redovisningen, vilket innebär att fokus ligger på samverkan

¹ MSB använder sig i denna rapport av en vid tolkning av samverkan som innefattar alla former av dialog och utbyte mellan Försvarmakten och länsstyrelserna.

mellan länsstyrelserna och Försvarmakten. Detta fokus bedöms vara mest fruktbart i detta tidiga skede av utvecklingsarbetet inom civilt försvar, då flera aktörer ännu inte involverats. Detta innebär även att andra aktörer på regional nivå berörs endast i den mån länsstyrelserna särskilt lyfter fram dem i sina redovisningar till MSB, samt att nationell och lokal nivå endast berörs i den mån kopplingar till regional nivå behöver tydliggöras.

MSB har vidare fört en dialog med Försvarmakten för att diskutera beröringspunkter med den verksamhet som Försvarmakten ska bedriva gällande samverkan med civila myndigheter i enlighet med myndighetens regleringsbrev för 2014 (p. 12 Samverkan och stöd mellan Försvarmakten och civila verksamheter).

Arbetet har delats in i två steg. I det första steget har fokus legat på att stödja länsstyrelsernas inrapportering och i det andra steget har fokus legat på sammanställning och analys av resultatet av länsstyrelsernas inrapportering. För att få en djupare bild av samverkan på regional nivå har det under våren 2014 genomförts en workshop med representanter för länsstyrelserna där en fördjupad diskussion gällande de aktuella frågorna har förts. Till skillnad från föregående års rapportering till regeringen om regional samverkan, innehåller denna rapport även information från en workshop med representanter för militärregionstaberna i syfte att inhämta deras erfarenheter gällande samverkan på regional nivå med länsstyrelserna.

Sex intervjuer med representanter för länsstyrelserna har genomförts. Detta för att nå en djupare kunskap om hur länsstyrelserna bedriver arbetet med civilt försvar och vilka utmaningar de hanterar.

Föregående års rapport från MSB till regeringen om samverkan mellan länsstyrelserna och Försvarmakten hade delvis ett annat upplägg, med större fokus att på ett övergripande perspektiv kartlägga samverkan inom krisberedskap och inför höjd beredskap. Fokus i år ligger på att lyfta de utmaningar länsstyrelserna hanterar i arbetet med civilt försvar, samt på den samverkan som sker mellan länsstyrelserna och militärregionstaberna inom arbetet. MSB kommer inte på grund av snäva tidsramar att i rapporten göra bedömningar gällande de utmaningar som länsstyrelserna lyfter fram.

1.3. Angränsande uppdrag vid MSB

MSB redovisade i maj 2014 uppdraget avseende planering inför höjd beredskap (civilt försvar), dnr 2013-2330. Den 26 juni beslutade regeringen om ett nytt uppdrag (Fö2014/1217/SSK) till MSB där regeringen uppdrar åt MSB att redovisa hur det civila försvaret kan utvecklas och stärkas. Underlaget ska utgå från Förvarsberedningens rapport Försvaret av Sverige - starkare försvar för en osäker tid (Ds 2014:20).

Den 15 oktober redovisar MSB även regleringsbrevsuppdragen 25 och 26. Särskilt uppdrag 25 om MSB och Försvarmaktens försvarsplanering har koppling till detta uppdrag.

2. Myndighetssamverkan vid civilt försvar

Regeringen efterfrågar en bild av hur arbetet med civilt försvar på regional nivå fortlöper, samt hur det ser ut 2014 i förhållande till föregående år. En stor del av länsstyrelserna anger i sin inrapportering till MSB att inga förändringar i arbetet med civilt försvar har skett i förhållande till 2013, arbetet ligger kvar på samma, låga, nivå. Övriga länsstyrelser beskriver arbetet som pågående i form av rekrytering av personal som ska jobba med civilt försvar i den mån man har möjlighet, och att man fokuserar på att öka kunskapen om civilt försvar.

2.1. Samverkan mellan länsstyrelserna och militärregionstaberna

Huvudsyftet med militärregionstaberna är att öka Försvarmaktens förmåga att leda markterritoriell verksamhet. Ett annat syfte är att öka Försvarmaktens förmåga att samverka med övriga samhället. Sammantaget ska detta bidra till att skapa förutsättningar för regional försvarsplanering samt till att stärka samhällets krisberedskap. Militärregionstaberna ska ha förmåga att stödja samhällets krisberedskap, såväl i fred som vid kris och krig.² Länsstyrelsen är i detta sammanhang en viktig samverkanspartner för militärregionstaberna.

Det framgick redan i föregående års inrapportering till MSB att tyngdpunkten i samverkan mellan länsstyrelserna och militärregionstaberna fokuserade på informationsutbyte, övningar och utbildningar. Merparten av militärregionstaberna hade deltagit i samverkanskonferenser med syfte att dela information, samt i regionala samverkansövningar och utbildningar. Dessa frågor är aktuella även i nuvarande rapportering även om relationen mellan länsstyrelserna och militärregionstaberna uppges ha utvecklats ytterligare.

Länsstyrelserna uppger i sin inrapportering till MSB att militärregionstaberna deltar i möten och övningar i högre utsträckning nu än tidigare. Länsstyrelsen och Försvarmakten informerar löpande varandra om pågående och planerad övnings- och utbildningsverksamhet på motsvarande sätt som andra aktörer i länet. Ett flertal av länsstyrelserna uppger att de deltar i Försvarmaktens övningar i den mån man har möjlighet att göra det. Det poängteras dock att

² Se t.ex. Försvarmaktens Handbok Samverkan 2013.

länsstyrelserna upplever sig sakna resurser till att delta i Försvarsmaktens övningar i den utsträckning man skulle önska.

En ny aspekt i länsstyrelsernas förhållande till Försvarsmakten gäller planering kring det s.k. omvända stödbehovet. Detta innebär en planering kring hur samhället ska och kan stödja Försvarsmakten vid höjd beredskap. I dag ligger fokus för samverkan i princip uteslutande på krisberedskap och man har inte arbetat gemensamt i särskilt stor utsträckning kring utvecklingen av det samlade försvaret. Militärregionstabernas representanter anser dock att detta kommer att utvecklas i framtiden och ett antal länsstyrelser lyfter i fram detta som en aspekt av kommande samverkan.

Länsstyrelserna anser sig sakna förutsättningar i form av resurser och styrning att arbeta med planering inför höjd beredskap och krig i samma omfattning som Försvarsmakten, vilket resulterar i att organisationerna kommer i otakt och att Försvarsmakten därmed har kommit längre i försvarsplaneringen. Försvarsmakten upplever i sin tur att samhällets kunskap om myndighetens förmåga och resurser är mycket låg. Myndigheten bedömer att det krävs stor kunskapsuppbyggnad hos civila myndigheter, och att detta är ett viktigt första steg i utvecklingen av det samlade försvaret.

Kontaktvägarna mellan Försvarsmakten och länsstyrelserna upplevs vara tydliga, men verktygen för samverkan är outvecklade. Exempelvis saknas tekniska samverkanslösningar med tillräckliga möjligheter för Försvarsmakten att koppla upp sig mot civila kommunikationssystem. En ytterligare svårighet är att antalet fysiska möten minskar till förmån för telefonkonferenser, vilket man upplever resulterar i minskad personkännedom. Detta skulle enligt Försvarsmakten kunna leda till negativ påverkan på samverkan i försvarsplanering och vid akuta händelser.

Försvarsmakten betonar vikten av gemensamma övningar som ett första steg. Detta ligger i linje med vad länsstyrelserna ser som ett sätt att gå vidare i arbetet med planering inför höjd beredskap och krig. Gemensamma övningar kan även bidra till ömsesidig kunskapsuppbyggnad. Försvarsmaktens representanter lyfter fram vikten av att MSB utvecklar det samlade försvarets övningskoncept som kan stödja länsstyrelserna i övningsverksamheten, samt att länsstyrelserna deltar i övningar inom ramen för både krishantering och det samlade försvaret.

I regleringsbrevsuppdrag 25, (dnr 2014-3149), beskrivs arbetet med försvarsplanering ytterligare.

2.2. Kommunernas deltagande

En ny och för i år aktuell aspekt gäller kommunernas deltagande. Ett flertal av länsstyrelserna nämner kommunernas roll och deltagande som en framtida

fråga att reda ut. Kommunernas roll i planeringen inför höjd beredskap framhävs av ett flertal länsstyrelser som mycket begränsad i dagsläget, men som en fråga som aktualiseras mer och mer i framtiden. Kommunerna saknar i dagsläget möjlighet att avdela personella resurser för civil försvarsplanering. Därtill kommer problematiken med att kommunernas storlek och förutsättningar varierar, t.ex. storstadsregion kontra landsbygd. Enligt länsstyrelserna arbetar inte kommunerna med frågan om ett civilt försvar i någon större omfattning utan inväntar regeringens och länsstyrelsernas initiativ i frågan.

3. Myndighetssamverkan vid krisberedskap

Att Försvarsmaktens roll i krisberedskapen är väl utvecklad framkom redan i föregående års rapportering till MSB. Länsstyrelserna framhöll då att de resurser som efterfrågas från Försvarsmakten ofta är personella resurser och transportmedel, t.ex. helikoptrar. Under 2014 har ett antal stora händelser inträffat där Försvarsmakten medverkat i hanteringen med sina resurser, exempelvis skogsbranden i Västmanland och översvämningarna i Halland.

Majoriteten av länsstyrelserna uppger att Försvarsmakten/ militärregionstaberna finns representerad i de regionala krishanteringsråden. Kommuner, landsting, polismyndigheten i respektive län, SOS Alarm och Trafikverket nämns som andra exempel på aktörer i dessa fora.

Viktigt att uppmärksamma är att de regionala råden inte nödvändigtvis har samma sammansättning och inriktning i de olika länen. I vissa län står det regionala rådet i princip uteslutande för den strategiska inriktningen och bemannas av länsledningen och höga chefer inom organisationer av central betydelse för krisberedskapsarbetet. Mer frekvent samverkan före, under och efter krisen sker då i en annan, med denna nära sammanhängande, organisation bestående av till exempel en styrgrupp och olika arbetsgrupper med representanter från de olika berörda organisationerna i länet. I andra län kan det istället vara just det regionala rådet som står för denna mer frekventa samverkan med olika undergrupperingar. Att militärregionstaberna måste förhålla sig till flera län som kan tillämpa olika samverkansmodeller med tillhörande tekniska lösningar bedöms kunna utgöra en utmaning för militärregionstaberna som man gemensamt kan behöva adressera framöver.

När det gäller omfattning sker samverkan i nästan alla län på regelbunden basis. Omfattningen varierar dock. I vissa län sker samverkan veckovis, medan andra län har några möten per år. Det är tydligt att det är inom ramen för planering inför händelser som samverkan med Försvarsmakten är mest omfattande. När det gäller hantering och i synnerhet erfarenhetsåterföring

uppger de flesta länsstyrelser att samverkan är sporadisk. Länsstyrelsens roll består framförallt i att vara sammankallande för samverkanskonferenser. I övrigt sker hanteringen av händelser i stor utsträckning på lokal nivå inom ramen för lagen och förordningen om skydd mot olyckor (LSO 2003:778, FSO 2003:789).

De regionala krishanteringsråden träffas minst en gång per år och i flera län oftare, beroende på vilken karaktär rådet har. Undergrupperingar med inriktning på till exempel planering för att hantera akuta händelser träffas i de allra flesta fall betydligt mer frekvent. Samverkan med militärregionstaberna uppges då bestå i såväl veckovisa arbetsmöten med olika fokus (t.ex. Rakel, CBRN etc.) som i samverkanskonferenser i syfte att skapa sig en gemensam lägesbild.

Samverkan gällande krisberedskapen tycks fungera väl. Enligt flera länsstyrelser behövs dock en ökad kompetens hos länets krisberedskapsaktörer om Försvarmakten och dess resurser och förmågor. Länsstyrelserna efterfrågar även en ökad kompetens hos Försvarmakten om krisberedskapen på regional nivå.

4. Utvecklingsområden

Liksom i förra årets rapport framkommer det att samverkan gällande krisberedskapen överlag tycks fungera väl, även om det krävs ökad kännedom om varandras roller och resurser. De främsta utmaningarna väntar istället i länsstyrelsernas arbete med höjd beredskap och krig. Försvarmakten har kommit en bit längre än de civila aktörerna men vilken roll det civila försvaret ska ha och hur det stödet ska utformas är inte klarlagt än.

Återupptagen planering

Flera länsstyrelser uppger att eftersom planeringen för höjd beredskap har legat på is under en tioårsperiod, har detta resulterat i att planeringen kommer att ligga nere till dess att man får förnyat uppdrag av regeringen att återuppta planeringen. Det råder dock delade meningar om detta då några länsstyrelser redan anser sig ha ett stående uppdrag att planera inför höjd beredskap. Detta behöver dock inte betyda att någon specifik verksamhet verkligen har genomförts gällande planering inför höjd beredskap. Ett antal av länsstyrelserna anger i sin åiterrapportering till MSB att man främst fokuserar på att hantera vardagen, och inte väljer att fokusera på civilt försvar.

Tydligare inriktning

Länsstyrelserna upplever att de behöver få en tydligare inriktning av ambitionsnivån för det civila försvaret och de anser att det finns en ojämlig ambitionsnivå mellan länsstyrelserna och militärregionstaberna. Försvarmakten upplevs ligga långt fram i planeringen medan länsstyrelserna

inväntar styrning från central nivå, där de efterfrågar förtydliganden vad gäller centrala, regionala och lokala aktörers roller och uppgifter vid höjd beredskap samt hur planeringen för detta ska ske. En tydligare inriktning från regeringen skulle i detta sammanhang sätta länsstyrelsens roll och uppgift i centrum, vilket torde vara en förutsättning för att verksamheten ska kunna prioriteras och bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

MSB har här ett särskilt ansvar för att tillsammans med Försvarsmakten klargöra viktiga grundförutsättningar för övriga aktörer, ett arbete som nu pågår. I ett kort perspektiv behöver länsstyrelserna få tillgång till nödvändigt sekretessbelagt material, t.ex. avseende planeringsförutsättningar. Detta blir särskilt viktigt då lokala aktörer blir involverade i arbetet.

Resurser

I föregående års rapport till regeringen konstaterades att frågan om huruvida resurser behöver tillföras eller omfördelas för att möjliggöra utvecklingsarbetet avseende civilt försvar är av största vikt. Resursfrågan i planering inför höjd beredskap och krig är även i år central i länsstyrelsernas återrapportering. Försvarsberedningen slår fast att det civila försvaret, inom ramen för befintliga resurser, inledningsvis ska planera för att kunna lösa uppgifter under krig i 5-10 dagar. Detta upplevs av en stor del av länsstyrelserna som bekymmersamt då det enligt dem är tydligt att det saknas tillräckligt med resurser för länsstyrelserna att arbeta med civilt försvar.

Arbetet bedrivs främst inom ramen för projekt finansierade inom anslag 2:4 Krisberedskap. Det finns inga resurser utöver det som kan avsättas till frågan om civilt försvar, något som är genomgående och gäller det stora flertalet av länsstyrelserna. Länsstyrelserna upplever att man saknar möjlighet till långsiktig kunskapsuppbyggnad om man inte har möjlighet att garantera finansiering av personal under längre tidsperioder. Hanteringen av planering inför höjd beredskap och krig, och frågan om uppbyggandet av ett civilt försvar på regional nivå, ska lösas inom befintliga ramar och med de resurser man har till sitt förfogande för krisberedskapen. Uppfattningen är att resurser istället bör tillföras genom riktad omfördelning av centrala medel.

Risk att krisberedskapen urholkas

Kopplat till resurser, framkommer det från länsstyrelserna att krisberedskapen riskerar att urholkas om allt större fokus läggs på arbetet med civilt försvar. En länsstyrelse framhåller att om länsstyrelsernas arbete med planering inför höjd beredskap och krig är tänkt att hanteras genom omfördelning inom länsstyrelsernas ordinarie anslag måste detta tydliggöras i den ekonomiska styrningen av länsstyrelsernas arbete.

Behov av kunskapsuppbyggnad

MSB konstaterade i föregående års rapport till regeringen att det inom ramen för såväl krisberedskap som inom det samlade försvaret finns behov av mer omfattande kunskapsuppbyggnad. Det upplevs fortfarande finnas stora ömsesidiga kunskapsluckor när det gäller Försvarmaktens respektive länsstyrelsernas organisationer och fokus i arbetet med att stärka det civila försvaret ligger därför även i år på kunskapsuppbyggnad. Inom det samlade försvaret är behovet mycket omfattande och täcker in alltifrån grundförutsättningar som t.ex. vad ett modernt samlat försvar innebär till fördjupningsfrågor inom ramen för t.ex. privat-offentlig samverkan. Länsstyrelserna uppger att behovet av kunskapsuppbyggnad är så pass stort att någon annan form av verksamhet i dagsläget är i princip omöjligt. Det finns flera exempel på kunskapshöjande 2:4-finansierade projekt som är länsöverskridande. Några län ansöker gemensamt om 2.4-medel och genomför sedan gemensamt ett antal aktiviteter i kunskapshöjande syfte.

MSB betonar vikten av att ett utbyte inte bara sker mellan Försvarmakten och länsstyrelserna och utan också mellan länsstyrelser så att kunskap som byggs upp inom olika projekt finansierade via anslag 2:4 Krisberedskap kan komma fler till del. I detta sammanhang bedöms samverkansområdet Geografiskt områdesansvar (SOGO) kunna komma att spela en viktig roll framöver. Även dialogmöten med myndigheter som fått eller ansökt om medel från anslag 2:4 kan framöver utgöra ett viktigt forum och en plattform för vidare kunskapsöverföring mellan länsstyrelser.

Privat-offentlig samverkan

Frågan om privat-offentlig samverkan i planeringen inför höjd beredskap och krig är för ett stort antal av länsstyrelserna i högsta grad central. Samhällsviktig verksamhet i krisberedskapen utförs i allt större utsträckning i långa entreprenörs- och upphandlingskedjor, något som förväntas gälla även i hanteringen och planeringen av det civila försvaret. Vikten av att över tid upprätthålla en säkerhet i flödet av varor och tjänster är stor, men länsstyrelserna saknar möjlighet att ingå avtal med privata aktörer. Flertalet av länsstyrelserna lyfter att det bör genomföras en översyn av gällande lagar och förordningar som gäller vid höjd beredskap och krig. Exempelvis upplevs det att det för närvarande saknas strukturella förutsättningar för att involvera den privata sektorn på ett sätt som har reell inverkan på samhällets krisberedskap och i arbetet med civilt försvar. Problematiken handlar framför allt om avsaknaden av ett strukturellt, lagstiftningsförankrat arbete som skapar incitament för företag samt ställer krav på beredskapsförberedelser.

Länsstyrelserna tydliggör i fråga om privat-offentlig samverkan i stort att det måste handla om ömsesidig nytta, och att företagen har något att vinna på att samverka för att någon effekt ska kunna uppnås. Det skulle i detta sammanhang dels kunna handla om att stärka den egna beredskapen och motståndsförmågan inom företagen, dels om att stärka företagens varumärke.

En möjlighet som skulle kunna utforskas närmare inom ramen för vidare arbete är att i större utsträckning länka företagens policier för socialt ansvarstagande, Corporate Social Responsibility (CSR), till krisberedskap.

Kommunernas deltagande

I framtiden kommer kommunernas deltagande att aktualiseras. Kommunernas roll i planeringen inför höjd beredskap och krig är mycket begränsad i dagsläget, men är en viktig del i försvarsplaneringen. Kommunerna arbetar inte i dagsläget med frågan om ett civilt försvar i någon större omfattning utan inväntar regeringens och länsstyrelsernas initiativ i frågan.

Avslutande kommentarer

Avslutningsvis har förutsättningarna för arbetet med planering inför och samverkan vid krisberedskap och civilt försvar inte förändrats det senaste året. Länsstyrelserna uppfattar och rapporterar om i princip samma utmaningar och utvecklingsområden 2014 som de gjorde 2013. Länsstyrelserna arbetar på samma sätt som föregående år, både med krisberedskap och med planeringen inför höjd beredskap och krig, med viss ambitionshöjning som har sin grund i regeringens stärkta intresse för civilt försvar och oro i omvärlden.

Länsstyrelserna förstår vikten av att genomföra sina uppgifter enligt myndighetsinstruktionen, men arbetet ligger i sin linda och länsstyrelserna efterfrågar stöd i arbetet med civilt försvar. Om arbetet fortlöper under ett antal år är det möjligt att på ett mer utförligt sätt kunna se resultaten av arbetet med planering inför höjd beredskap och krig, och kunna bedöma hur och med vilket resultat länsstyrelserna samverkar med militärregionstaberna i detta.